

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამართლის სკოლა
სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

ანი ზედგინიძე

„საჯარო პროტესტის რეგულირების მიზნით, სისხლის სამართლის
მექანიზმების გამოყენების სამართლებრივი პრობლემები
საქართველოში“

სამაგისტრო ნაშრომი შესრულებულია სისხლის სამართლის მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მოსაპოვებლად

სამეცნიერო ხელმძღვანელი:
ნათია მოგელაძე : სამართლის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
2026

“როგორც წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

ანი ზედგინიძე.

18.06.2026

სარჩევი

<i>აბსტრაქტი.....</i>	<i>2</i>
<i>Abstract.....</i>	<i>4</i>
<i>კვლევის მეთოდოლოგია.....</i>	<i>5</i>
<i>შესავალი.....</i>	<i>7</i>
<i>თავი I. საჯარო პროტესტის სამართლებრივი საფუძვლები.....</i>	<i>10</i>
1.1 საჯარო პროტესტის ცნება და მნიშვნელობა დემოკრატიულ საზოგადოებაში...	10
1.2. შეკრებისა და გამოხატვის თავისუფლება საქართველოს კონსტიტუციაში.....	13
1.3. შეკრებისა და გამოხატვის თავისუფლების საერთაშორისო სტანდარტები.....	14
<i>თავი II. სისხლის სამართლებრივი ინტერვენციის ლეგიტიმურობა და ფარგლები.....</i>	<i>17</i>
2. 1 სისხლის სამართლის ფუნქციები	17
2.2 კრიმინალიზაციის ლეგიტიმურობის კრიტერიუმები	21
2.3. ადმინისტრაციულ და სისხლის სამართლებრივ პასუხისმგებლობას შორის დიფერენციაციის კრიტერიუმები	24
2.4. შერჩევითი სამართლისა და პოლიტიკური გავლენის რისკები საჯარო პროტესტის კრიმინალიზაციის პროცესში.....	28

თავი III. 2024–2026 წლებში განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებები.....	31
3.1. „შეკრებებისა და მანიფესტაციების შესახებ“ საქართველოს კანონში განხორციელებული ცვლილებები	31
3.3 გზისა და ტროტუარის ბლოკირების რეგულირება და მისი გავლენა შეკრების თავისუფლებაზე.....	37
3.4 განმეორებითი ქმედებების კრიმინალიზაცია და სსკ-ის 347-ე მუხლის გამოყენების პრობლემები საპროტესტო საქმეებში	42
3.5 ადმინისტრაციული სანქციების გამკაცრება და პროპორციულობის პრობლემა საპროტესტო საქმეებში	47
3.6 სახის დაფარვის აკრძალვა, პირის იდენტიფიცირება და პერსონალური მონაცემების დაცვის სამართლებრივი პრობლემები	50
თავი IV. მიგნებები და რეკომენდაციები	54
4.1 კვლევის ძირითადი მიგნებები	54
4.2 რეკომენდაციები	55
დასკვნა	58
გამოყენებული ლიტერატურა	61
დანართები	65

აბსტრაქტი

წინამდებარე სამაგისტრო ნაშრომი ეძღვნება საჯარო პროტესტის რეგულირების მიზნით სისხლის სამართლის მექანიზმების გამოყენების სამართლებრივი პრობლემების კვლევას საქართველოში. ნაშრომის მიზანია, შეაფასოს, რამდენად შეესაბამება საპროტესტო აქტივობის მიმართ სახელმწიფოს მიერ გამოყენებული ადმინისტრაციული და სისხლისსამართლებრივი მექანიზმები საქართველოს კონსტიტუციის, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციისა და საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნებს.

კვლევა განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებს 2025–2026 წლებში განხორციელებულ საკანონმდებლო ცვლილებებზე, რომლებმაც მნიშვნელოვნად შეცვალა შეკრებისა და მანიფესტაციის თავისუფლების სამართლებრივი რეგულირების ჩარჩო და გააფართოვა სახელმწიფოს ინტერვენციის შესაძლებლობები საპროტესტო პროცესებში. ნაშრომში გაანალიზებულია სისხლის სამართლის ფუნქციები, კრიმინალიზაციის ლეგიტიმურობის კრიტერიუმები, ადმინისტრაციულ და სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას შორის დიფერენციაციის საფუძვლები, აგრეთვე შერჩევითი სამართლისა და პოლიტიკური გავლენის რისკები.

კვლევა ეფუძნება დოქტრინალურ და შედარებით-სამართლებრივ მეთოდებს. გამოყენებულია საქართველოს კანონმდებლობა, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოსა და საერთო სასამართლოების პრაქტიკა, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტული სამართალი, საერთაშორისო ორგანიზაციების, მათ შორის ეუთო/ოდირის რეკომენდაციები და ექსპერტებთან ჩატარებული ინტერვიუები.

კვლევის შედეგად გამოიკვეთა, რომ საპროტესტო აქტივობის მიმართ სისხლის სამართლის მექანიზმების გამოყენება განსაკუთრებულ სიფრთხილეს საჭიროებს, რადგან სისხლის სამართალი უნდა წარმოადგენდეს მხოლოდ უკიდურეს (ultima ratio) საშუალებას. ნაშრომი ასკვნის, რომ პროტესტის კონტექსტში ადმინისტრაციული და სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის საზღვრების ბუნდოვანება, განმეორებითი ქმედებების კრიმინალიზაცია და სამართლის შერჩევითი გამოყენების რისკები ქმნის ადამიანის უფლებათა შეზღუდვისა და შეკრების თავისუფლებაზე „შემაკავებელი ეფექტის“ (chilling effect) წარმოშობის საფრთხეს. შესაბამისად, აუცილებელია საკანონმდებლო რეგულაციების უფრო მკაფიო განსაზღვრა, პროპორციულობისა და აუცილებლობის ტესტის მკაცრი დაცვა და ეფექტიანი სასამართლო კონტროლის უზრუნველყოფა.

საკვანძო სიტყვები: საჯარო პროტესტი, შეკრების თავისუფლება, სისხლის სამართალი, კრიმინალიზაცია, ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა, ultima ratio, ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია, შერჩევითი სამართალი.

Abstract

This master's thesis examines the legal problems associated with the use of criminal law mechanisms for the regulation of public protests in Georgia. The aim of the study is to assess the extent to which the administrative and criminal law measures applied by the state in relation to protest activities comply with the Constitution of Georgia, the European Convention on Human Rights, and relevant international standards.

The study pays particular attention to the legislative amendments adopted in 2025–2026, which significantly altered the legal framework governing freedom of assembly and demonstrations and expanded the possibilities of state intervention in protest activities. The thesis analyses the functions of criminal law, the legitimacy criteria of criminalization, the criteria for differentiating between administrative and criminal liability, as well as the risks of selective justice and political influence in the application of criminal law mechanisms.

The research is based on doctrinal and comparative legal methods. It relies on Georgian legislation, the case law of the Constitutional Court of Georgia and common courts, the jurisprudence of the European Court of Human Rights, the recommendations of international organizations, including the OSCE/ODIHR, and interviews conducted with legal practitioners and experts.

The findings demonstrate that the application of criminal law mechanisms to protest activities requires particular caution, as criminal law should function only as a measure of last resort (ultima ratio). The thesis concludes that the ambiguity surrounding the boundaries between administrative and criminal liability, the criminalization of repeated conduct, and the risks of selective enforcement create a danger of disproportionate restrictions on human rights and may produce a chilling effect on the exercise of freedom of assembly. Therefore, clearer legislative regulation, strict adherence to the principles of necessity and proportionality, and effective judicial

oversight are essential to ensure the protection of fundamental rights in the context of public protests.

Keywords: public protest; freedom of assembly; criminal law; criminalization; administrative liability; ultima ratio; European Convention on Human Rights; selective justice.

კვლევის მეთოდოლოგია

წინამდებარე კვლევა ეფუძნება თვისებრივი კვლევის მეთოდოლოგიას (qualitative research methodology) და აერთიანებს სამართლებრივი კვლევის რამდენიმე ურთიერთდაკავშირებულ მეთოდს. კვლევის მიზანს წარმოადგენს 2024–2026 წლებში საქართველოში საჯარო პროტესტის რეგულირების სფეროში განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებების, მათი პრაქტიკული გამოყენებისა და ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისობის შეფასება.

კვლევის ფარგლებში ძირითადად გამოყენებულ იქნა დოგმატურ-სამართლებრივი მეთოდი (doctrinal legal research method), რომლის მეშვეობითაც გაანალიზდა საქართველოს კონსტიტუცია, „შეკრებებისა და მანიფესტაციების შესახებ“ საქართველოს კანონი, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი და პროტესტთან დაკავშირებული სხვა სამართლებრივი აქტები. აღნიშნული მეთოდის გამოყენებამ შესაძლებელი გახადა მოქმედი სამართლებრივი რეგულაციების შინაარსის, მიზნისა და ურთიერთკავშირის შეფასება.

კვლევაში ასევე გამოყენებულია შედარებით-სამართლებრივი მეთოდი (comparative legal method), რომლის საფუძველზეც ეროვნული სამართლებრივი რეგულაციები შედარებულ იქნა ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის სტანდარტებთან, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკასთან,